

Metodologije razvoja softvera

Scrum - Product Backlog, procena i brzina, tehnički dug

dr Milan Stojkov

Katedra za informatiku

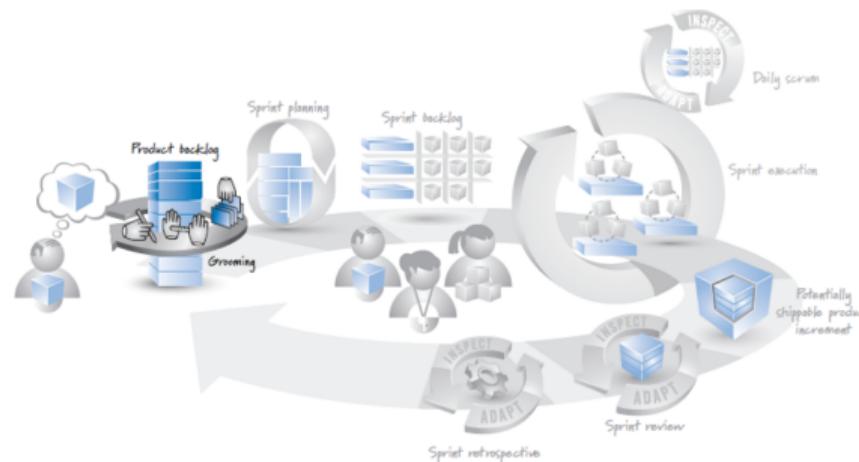
2022.

Fakultet tehničkih nauka
Univerzitet u Novom Sadu

Product Backlog

- Lista željenih funkcionalnosti sa prioritetima
- Obezbeđuje podršku za centralizovano i prošireno razumevanje šta se razvija i redosled u kome treba da se razvija
- Dostupan je svim učesnicima projekta

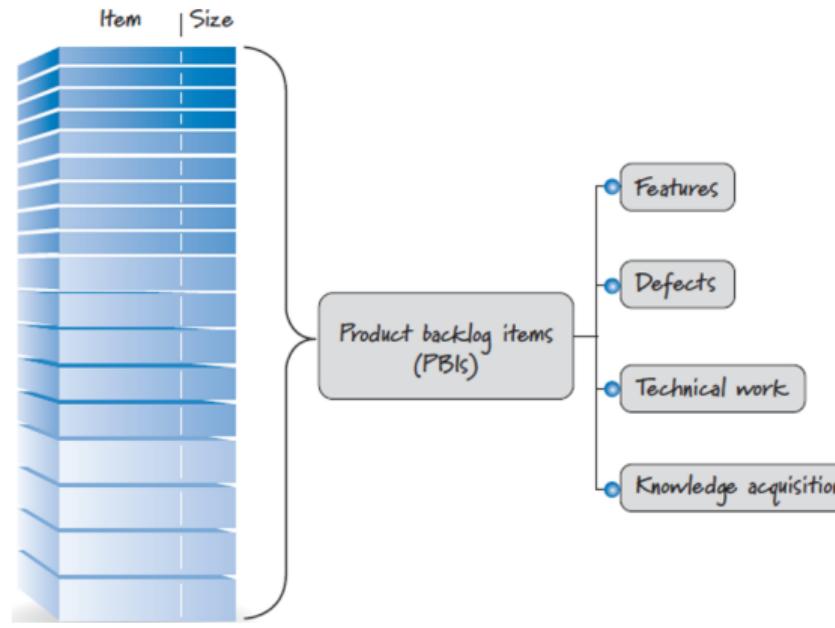
Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Stavke

- *Product Backlog* sastoji se od stavki (*Product Backlog Items* - PBIs)
- Većina stavki su funkcionalnosti (**features**) koje imaju neku vrednost za klijenta
 - Potpuno nove funkcionalnosti ili postojeće koje treba da se promene (**change**)
- Stavke su najčešće napisane kao *user stories*
- Osim funkcionalnosti PBIs mogu da opisuju i neke nedostatke koje treba popraviti (**defects**), tehnička poboljšanja (**technical work**), akviziciju znanja (**knowledge acquisition**)

Product Backlog - Stavke

- Vrste stavki *Product Backlog-a*

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Stavke

- Primeri stavki

PBI Type	Example
Feature	As a customer service representative I want to create a ticket for a customer support issue so that I can record and manage a customer's request for support.
Change	As a customer service representative I want the default ordering of search results to be by last name instead of ticket number so that it's easier to find a support ticket.
Defect	Fix defect #256 in the defect-tracking system so that special characters in search terms won't make customer searches crash.
Technical improvement	Move to the latest version of the Oracle DBMS.
Knowledge acquisition	Create a prototype or proof of concept of two architectures and run three tests to determine which would be a better approach for our product.

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Kvalitet

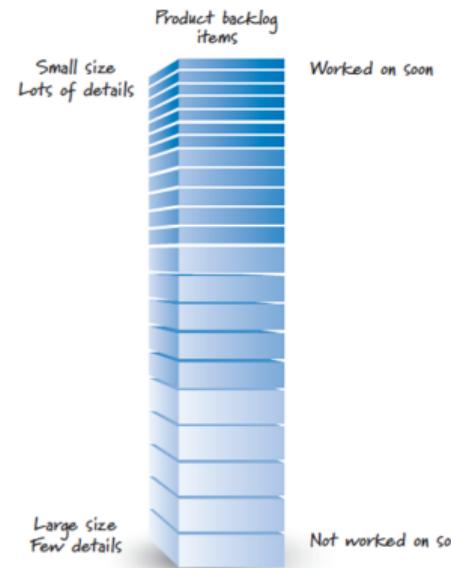
- Jedna preporuka za formiranje kvalitetnog PB-a je DEEP kriterijum
 - **Detailed** appropriately (adekvatan nivo detalja)
 - **Emergent** (promenljiv)
 - **Estimated** (procenjen)
 - **Prioritized** (dodeljen prioritet)
- Slično kao što je INVEST kriterijum pogodan za ocenjivanje user stories, DEEP kriterijum je zgodan za proveru da li je PB strukturiran na dobar način

Product Backlog - Kvalitet

- *Detailed appropriately* (adekvatan nivo detalja)
 - Ne očekuje se da sve stavke PB u istom trenutku imaju isti nivo detalja
 - PBIs na kojima se planira uskoro raditi trebalo bi da se nalaze negde na vrhu PB-a, da budu relativno male (da se mogu realizovati u okviru jednog sprint-a) i da budu veoma detaljne
 - PBIs na kojim se uskoro neće raditi nalaze se pri dnu PB i po pravilu su relativno veliki i sa malo detalja
 - Kako se bliži rad na nekoj većoj stavci (npr. epu) oni se dekomponuju na više manjih koji se potom detaljno razrađuju
 - Ovo treba da se vrši po *just-in-time* principu, tj. dekompozicija i detaljan opis se vrši baš kad je potrebno, ne mnogo ranije ili kasnije

Product Backlog - Kvalitet

- *Detailed appropriately (adekvatan nivo detalja)*

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Kvalitet

- *Emergent* (promenljivost)

- Sve dok se proizvod razvija ili održava PB nikad nije kompletan ili zatvoren već se konstantno menja na osnovu različitih faktora: ekonomskih, tehničkih ...
- Struktura PB se konstantno menja tokom vremena
 - Dodaju se nove stavke
 - Redefinišu se postojeće
 - *Product Owner* vrši rebalans i promenu prioriteta
 - ...

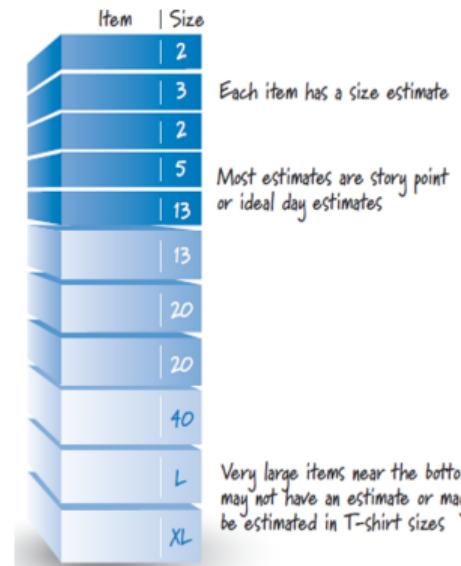
Product Backlog - Kvalitet

- *Estimated* (procenjen)

- Za svaku stavku PB-a procenjuje se odgovarajuća vrednost (veličina) koja odgovara trudu potrebno za realizaciju te stavke
- *Product Owner* koristi ove procene kao jednu od stvari prilikom određivanja prioriteta PBIs, a time i njihovog položaja u PB-u
- Većina stavki PB-a se procenjuju u **poenima** ili **danimu** (o ovome više priče kasnije ...)
- Procene bi trebalo da budu razumno tačne, ne moraju biti preterano precizne
- Stavke na vrhu PB je moguće mnogo preciznije proceniti nego li stavke na dnu prvenstveno jer su manje i imaju više detalja
 - Veće stavke se često ne procenjuju ili se koriste grublje ocene (M, L, XL, XXL, ...)

Product Backlog - Kvalitet

- *Estimated* (procenjen)

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

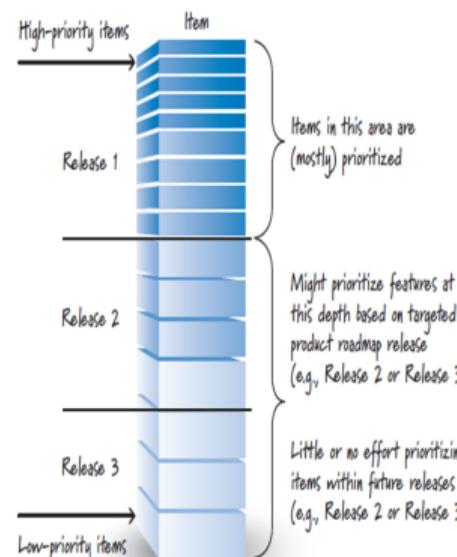
Product Backlog - Kvalitet

- *Prioritized* (dodeljen prioritet)

- Iako se PB obično definiše kao lista stavki sa dodeljenim prioritetima, nije realno da će svim stavkama u PB-u biti dodeljen prioritet
- Obično se prioritet dodeljuje stavkama za koje se očekuje da će biti realizovane u nekoliko narednih sprintova
- U praksi se pokazalo zgodno da se prioritet dodeli stavkama koje se odnose na tekući *release*, a za sve naredne *release*-ove prioritet može ugrubo da se definiše ili se ne definiše uopšte
 - Može se desiti da narednog *release*-a neće ni biti pa su onda uzaludno potrošeni vreme i novac

Product Backlog - Kvalitet

- *Prioritized* (dodeljen prioritet)

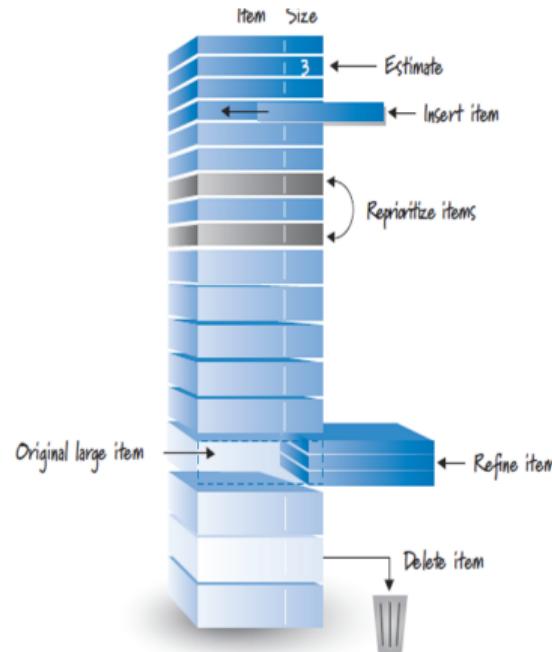

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Grooming

- Da bi se postigao DEEP princip PB se mora redovno administrirati, upravljati, organizovati što se u literaturi obično zove *product backlog grooming*
- *Grooming* se odnosi na tri osnovne aktivnosti kreiranje i ažuriranje (dodavanje detalja) PBI, procena PBI i dodeljivanje prioriteta PBI

Product Backlog - Grooming

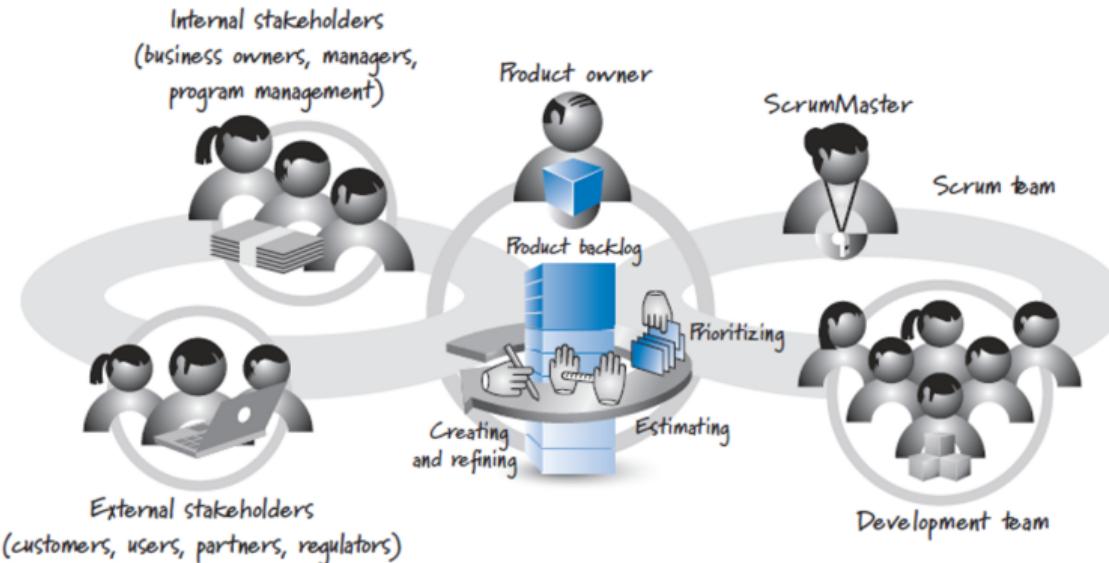

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Grooming

- Ko sprovodi *grooming*?
 - Pored *Product Owner*-a učestvuju i klijenti, razvojni tim, *Scrum Master* i eventualno i neki drugi učesnici koji imaju interes u projektu ili koji su važni za projekat
 - Učešćem svih ovih uloga stiče se bolje razumevanje o projektu i smanjuje se verovatnoća da je nešto pogrešno protumačeno
- Obično je *Product Owner* osoba koja vodi čitav postupak i neko ko daje finalnu odluku za svaku aktivnost u *grooming* procesu
 - Ipak ove odluke bi trebalo da se donešu konsenzusom svih učesnika i da na kraju postoji razumevanje svih učesnika zašto su takve odluke donešene
- Što se tiče klijenata oni za ovaj postupak treba da alociraju dovoljno vremena da može kvalitetno da se obavi
 - Vreme zavisi od same organizacije i tipa projekta
- Razvojni tim obično odvaja do 10% vremena svakog sprinta na *grooming* aktivnost

Product Backlog - Grooming

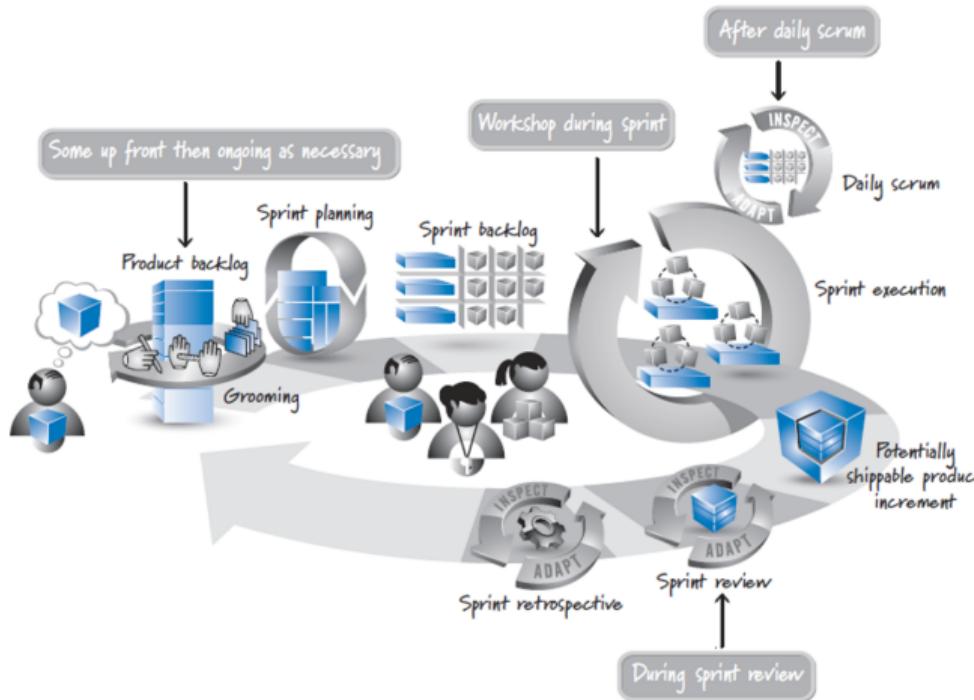
Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Grooming

- Kad treba da se vrši *grooming*?

- Scrum kaže da *grooming* treba da se sprovede, ali ne specificira kada
- Pošto se u Scrum-u očekuje da se PB može konstantno menjati potrebno je obezbediti da *grooming* aktivnosti budu jedan od ključnih delova kako upravljati zadatim poslom, tj. omogućiti da se *grooming* aktivnosti obave u okviru svake faze Scrum-a
- Neki timovi *grooming* obavljaju tokom sprinta, umesto da to obave u jednom vremenskom bloku – inkrementalni *grooming*
 - U ovom slučaju ne moraju svi biti uključeni u *grooming*

Product Backlog - Grooming

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Definicija spremnosti

- *Grooming* će obezrediti da stavke PB koje su na vrhu budu spremne za sprint
- Neki Scrum timovi su formalizovali ovu ideju tako što su uveli **definiciju spremnosti**
- Po definicijom spremnost podrazumeva se lista zahteva koje stavka PB treba da ispuni da bi bila spremna za sprint
- Pokazalo se da ova lista pozitivno utiče na šansu da će razvojni tim ispuniti cilj sprinta

Product Backlog - Grooming

- Primer liste za definiciju spremnosti

Definition of Ready	
☐	Business value is clearly articulated.
☐	Details are sufficiently understood by the development team so it can make an informed decision as to whether it can complete the PBI.
☐	Dependencies are identified and no external dependencies would block the PBI from being completed.
☐	Team is staffed appropriately to complete the PBI.
☐	The PBI is estimated and small enough to comfortably be completed in one sprint.
☐	Acceptance criteria are clear and testable.
☐	Performance criteria, if any, are defined and testable.
☐	Scrum team understands how to demonstrate the PBI at the sprint review.

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

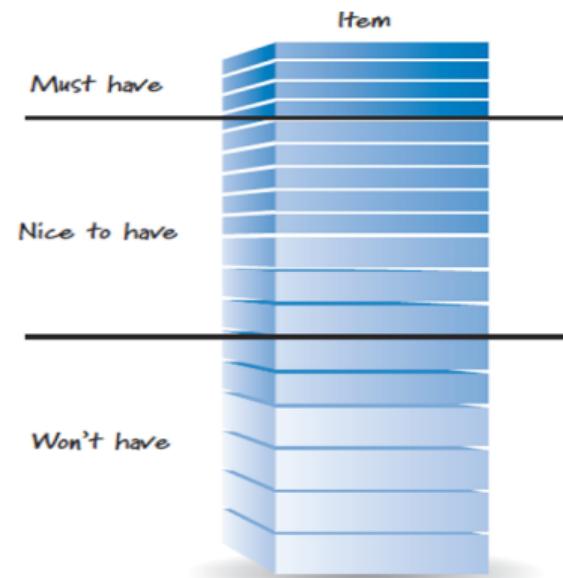
Product Backlog – Upravljanje tokom

- Neodređenost/neizvestnost u razvoju softvera teško može da se izbegne
- U velikoj meri *product backlog* smanjuje tu neodređenost, ali retko kad može da je svede na nulu
- Uloga *product backlog*-a sa stanovišta upravljanje neodređenosti posebno je važna za podršku:
 - *Release Flow Management*
 - *Sprint Flow Management*

Product Backlog – Upravljanje tokom

- *Release Flow Management*

- Proces *grooming-a* treba da bude takav da PB nakon njega bude pripremljen u skladu sa planom tekućeg *release-a*
- PB se podeli na tri dela:
 - *Must have* – moraju biti u *release-u*
 - *Nice to have* – obično idu u sledeći *release* ako bude prilike
 - *Won't have*
- Ovakvo održavanje (delenje) PB pomaže u boljem planiranju *release-a*

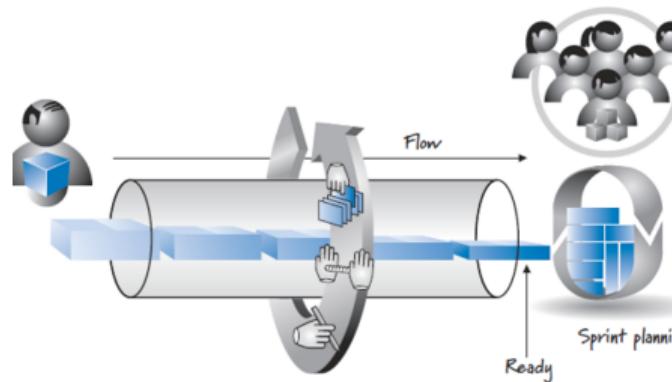

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog – Upravljanje tokom

• *Sprint Flow Management*

- Kada se radi *grooming* za tok sprinta zgodno je PB posmatrati kao cev kroz koju prolaze zahtevi koji ulaze u sprint
 - *Grooming* postupak traje dok zahtevi „teku“ kroz „cev“
- Tokom *grooming* aktivnosti u „cev“ ulaze veći nerazrađeni zahtevi, a iz nje izlaze manji, detaljno razrađeni zahtevi spremni za sprint

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Product Backlog - Upravljanje tokom

- *Sprint Flow Management*

- Brzina toka zahteva kroz „cev“ mora biti adekvatna
- Ako je tok (*grooming* postupak) suviše spor tim neće imati materijala sa kojim može da planira sledeći sprint
- Ako je tok (*grooming* postupak) suviše brz može se desiti da je veliki broj zahteva detaljno razrađen, ali usled nekih izmena zahtevi će se morati ponovo razrađivati ili menjati ili čak odbaciti
- U praksi se pokazalo da je obično dovoljno imati materijala unapred za do 3 sprinta

Product Backlog – Koliko PB-ova imati?

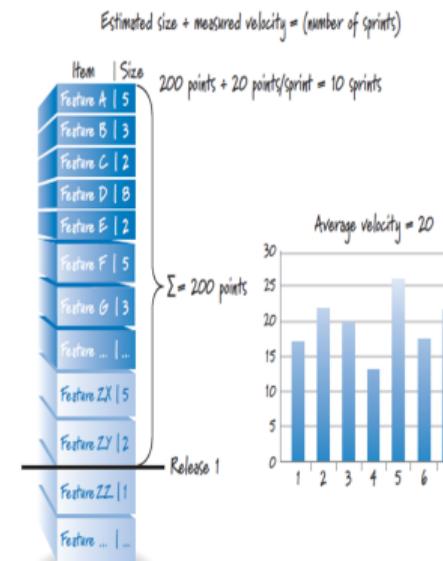
- Obično je pravilo jedan proizvod jedan *product backlog*
 - Ponekad je teško ustanoviti šta je proizvod
 - Npr. MS Office Suite ili Word, Excel, PowerPoint, ...
- Za velike proizvode često se formira hijerarhijski PB
 - Na vrhu je PB sa epovima
 - Na nižim nivoima su PB-ovi razrađeni epovima, pri čemu se svaki PB odnosi na neku celinu/oblast proizvoda
- Ako više timova radi na proizvodu onda se PB obično strukturira tako da svaki tim vidi samo ono što je relevantno za njega

Procena i brzina

- Kada se planira upravljanje razvojem nekog proizvoda potreban je odgovor na tri bitna pitanja:
 - Koliko funkcionalnosti će biti kompletirano?
 - Kada će biti završeno?
 - Koliko će koštati?
- U Scrum-u da bi se odgovorilo na ova pitanja potrebno je proceniti veličinu onoga što se razvija i izmeriti brzinu ili tempo sa kojim se posao može završiti
- Na osnovu ovih mera moguće je dati neku procenu o trajanju posla i time cenu posla

Procena i brzina

- Primer procene i brzine

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina

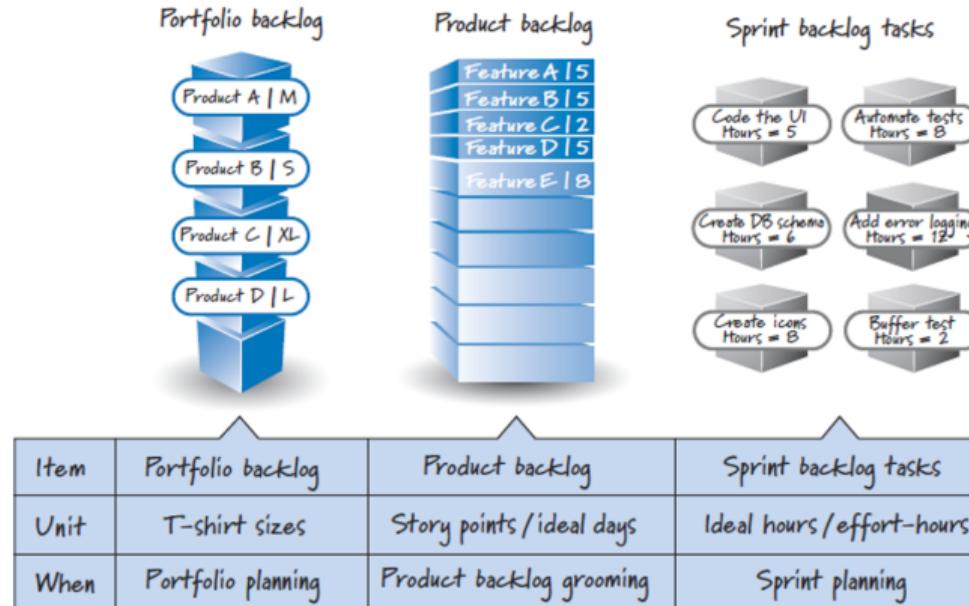
- Primer procene i brzine

- Koliko vremena je potrebno za *release 1*?
 - Potrebno je izmeriti veličinu *release-a 1*
 - Veličina se meri tako što se saberu individualne veličine svake stavke *product backlog-a* koja ide u *release 1*
- Kada je poznata veličina potrebno je proceniti brzinu tima, tj. koliko posla tim obično obavi za jedan sprint
 - Na kraju sprinta sumiraju se veličine svih stavki PB-a koje su relizovane tokom sprinta – ta suma predstavlja brzinu tima za taj sprint
 - Kad imamo više realizovanih sprintova može se uzeti srednja vrednost brzina za svaki sprint
- Na kraju se broj ukupnih veličina stavki PB-a deli sa prosečnom brzinom za sprint i dobija se broj sprintova potrebnih da se realizuje projekat, tj. dobija se vreme trajanja projekta

Procena i brzina – Šta i kad se procenjuje

- U prethodnom primeru su se za procenu koristili poeni (**story points**)
- Tokom razvoja proizvoda procene obično moraju vršiti na različitim nivoima granularnosti i samim tim koristiti različite jedinice za to
- U većini organizacija procena za potrebe planiranja se vrši na tri različita nivoa detalja
 - *Portfolio backlog*
 - *Product backlog*
 - *Sprint backlog*

Procena i brzina – Šta i kad se procenjuje

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – Šta i kad se procenjuje

- *Portfolio Backlog* procena
 - Iako *Portfolio backlog* nije deo standardnog Scrum-a, mnoge organizacije ga poseduju i u njemu se nalazi lista proizvoda/projekata koji se planiraju realizovati
 - Pošto ovaj backlog sadrži globalne stavke sa vrlo malo detalja procena se vrši prilično grubo – obično po veličini majica

Procena i brzina – Šta i kad se procenjuje

- *Portfolio Backlog* procena

- Kada stavke PB dođu na red po prioritetu i kada je završen *grooming* proces kojim su uključeni dodatni detalji za stavke većina timova vrši numeričko procenjivanje u *story* poenima ili još bolje danima
- Procena stavki PB se obično vrši u okviru *grooming* aktivnosti, obično na tzv. „*estimation meetings*“
- Neki smatraju da procena stavki PB-a nije neophodna stvar za uspešan Scrum jer s vremenom uigrani timovi mogu bez ocenjivanja da procene koliko stavki PB se može izvršiti u sprintu

Procena i brzina – Šta i kad se procenjuje

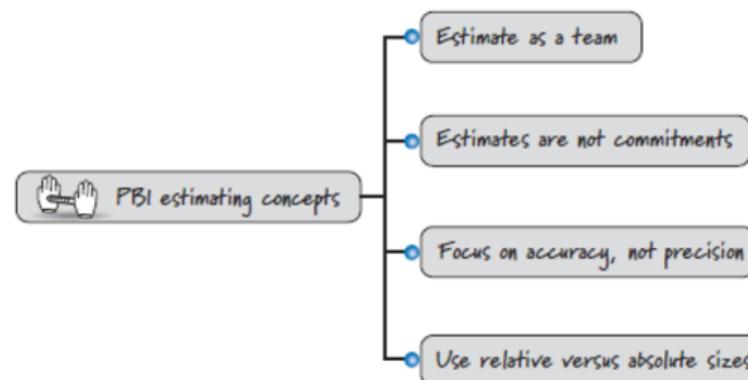
- *Portfolio Backlog* procena

- Na najdetaljnijem nivou procenjuju se zadaci (*tasks*) koji se nalaze u *sprint backlog-u*
- Zadaci se obično procenjuju u čovek-satima (*ideal hours, effort-hours, man-hours, person-hours*)

Procena i brzina – koncepti procene PB-a

- Četiri elementa

- Timska procena
- Procene nisu i obaveze
- Fokus je na tačnosti, a ne na preciznosti
- Koristiti relativne veličine

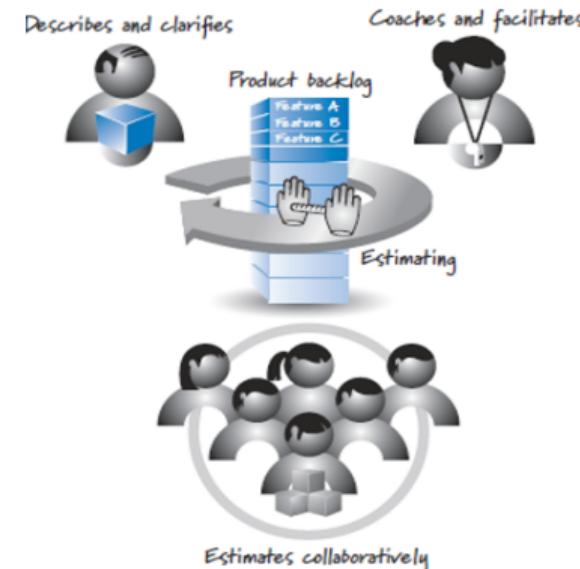

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – koncepti procene PB-a

• Timska procena

- Svi članovi razvojnog tima bi trebalo da timski učestvuju u proceni, a ne pojedinci
- Svaki član tima procenjuje iz svog ugla
- *Product Owner* i *Scrum Master* su prisutni na proceni, ali oni ne bi trebalo da rade samu procenu

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – koncepti procene PB-a

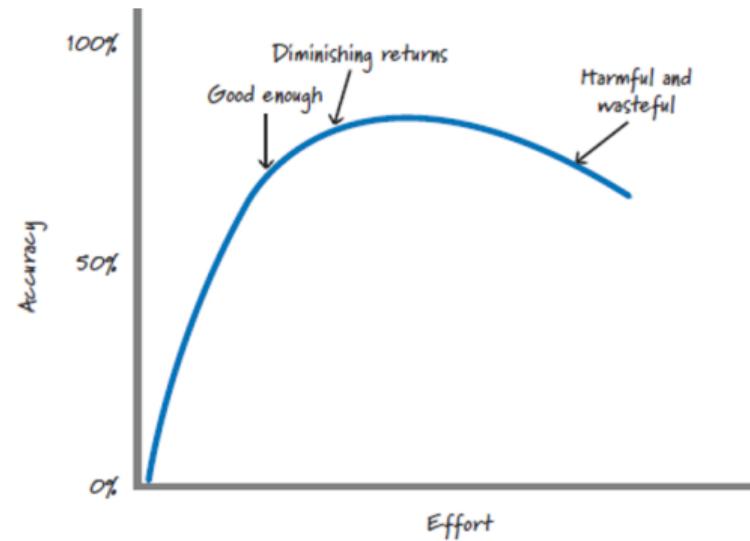
- Procene nisu i obaveze
 - Ovaj koncept se obično tiče menadžera
 - Vrlo često zahtevaju da se tim obaveže na procene - što nije u skladu sa Scrum-om
- Scrum ne zahteva od razvojnog tima da se obaveže da će sve realizovati u skladu sa navedenim procenama

Procena i brzina – koncepti procene PB-a

- Fokus je na tačnosti, a ne na preciznosti
 - Procene moraju biti tačne, ali ne i preterano precizne
 - Uglavnom preterano precizne procene su obično bespotrebne
 - Utrošeno je dosta truda da bi se takve procene realizovale
 - Sve postaje beskorisno kada se uvidi da se nešto pogrešno razumelo
 - Preporuka je da se utroši truda toliko da procene budu dovoljno dobre

Procena i brzina – koncepti procene PB-a

- Tačnost vs. preciznost

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – koncepti procene PB-a

- Korstiti relativne veličine

- Preporuka je da se koriste relativne veličine, a ne apsolutne
- Obično poređi koliko se stavke međusobno relativno razlikuju, a ne apsolutno
- Lakše je proceniti

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – jedinice procene

- Iako Scrum ne definiše standardne jedinice sa procenu stavki PB-a u praksi su najviše zastupljeni *story points* (cc 70%) i čovek-dani (cc 30%)

Procena i brzina – jedinice procene

- *Story points*

- Sa njima se izražava veličina PB stavki
- Veličina *story points*-a je pod uticajem nekoliko faktora uključujući kompleksnost i fizičku veličinu, tj. nekoliko faktora se kombinuje u jednu (relativnu) vrednost
- Cij je da se različiti *story*-ji mogu porebiti
 - Npr. $story_1 = 2$, $story_2 = 8 \rightarrow$ drugi *story* je 4 puta složeniji od prvog

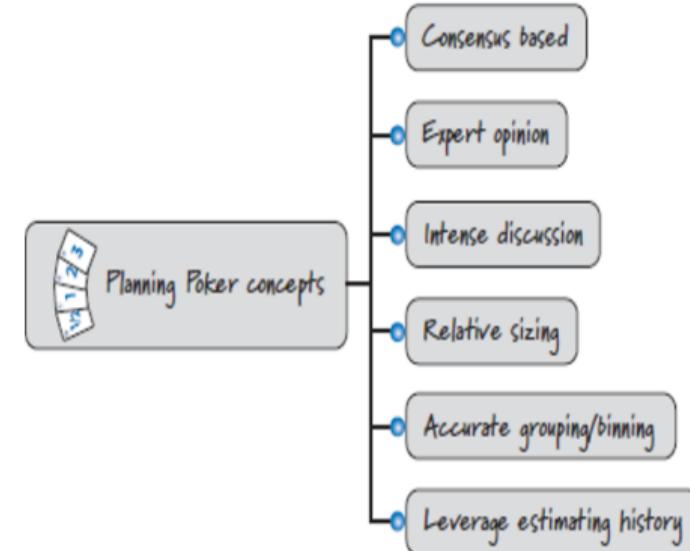
Procena i brzina – jedinice procene

- Čovek-dani/sati (*ideal days/hours*)

- Broj dana/sati potrebnih da bi se realizovao *story*
- Nije isto što i efektivno vreme (*elapsed time*) kada će nešto biti gotovo
 - Npr. četvrtina u košarci traje 10/12 minuta, a efektivno obično traje dosta duže
- Ovakva procena nekad zna biti nezgodna jer može uzrokovati pogrešno razumevanje
 - Ako za nešto procenimo da traje 3 čovek-dana ne znači da će to i biti urađeno za 3 dana od danas

Procena i brzina – Planning Poker

- *Planning Poker* je tehnika za dimenzionisanje stavki PB-a
- Baziran je na nekoliko koncepata
 - Konsenzus
 - Ekspertsко mišljenje
 - Intenzivna diskusija
 - Relativno dimenzionisanje
 - Precizno grupisanje
 - Iskoristiti prednosti istorije procena

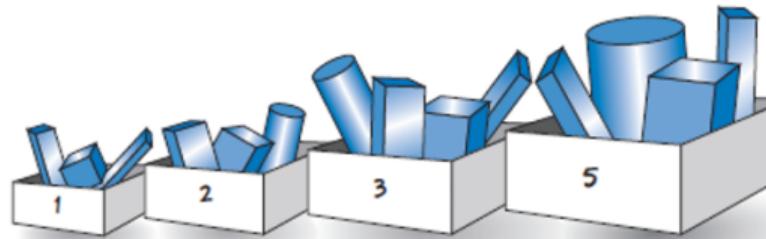

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – Planning Poker

- Skala procene

- Da bi izveo *Planning Poker* tim mora da se dogovori oko skale brojeva koju će koristiti za procenu
- Najčešće korišćena skala je bazirana na malo modifikovanoj sekvenци Fibonačijevih brojeva
 - 1, 2, 3, 5, 8, 13, 20, 40 i 100
- Slične stavke PB se grupišu i dodeljuje im se jedan broj

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

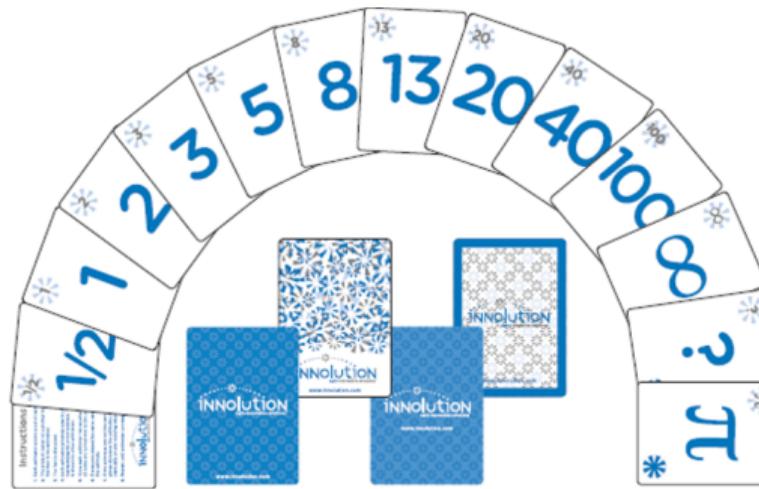
Procena i brzina – Planning Poker

- Kako se igra?

- Obavezno učestvuje čitav tim
- Tokom sesije *Product Owner* mora da prezentuje, opiše i pojasni sve šta je potrebno
- *Scrum Master* nadgleda sve i treba da pomogne da rezultati budu što kvalitetniji
- Svaki član razvojnog tima ima špil *Planning Poker* karata

Procena i brzina – Planning Poker

- Primer *Planning Poker* karata

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Procena i brzina – Planning Poker

- Kako se igra?

- 0
 - Pojavljuje se u nekim špilovima, označava da je neka stavka ili urađena ili jako mala da nema smisla da joj se dodeljuje vrednost
- 1/2
 - Koristi se za sitne (minijaturne) veličine
- 1, 2, 3
 - Koristi se za male stavke
- 5, 8, 13
 - Koristi se za srednje stavke. Za mnoge timove vrednost 13 je gornja granica nečega što ide u sprint, sve preko ove vrednosti bi trebalo da se dekomponuje na više manjih stavki
- 20, 40
 - Koristi se za velike stavke, npr. *feature-level* ili *theme-level stories*
- 100
 - Koristi se za jako velike *feature* ili *epic*

Procena i brzina – Planning Poker

- Kako se igra?

- ∞ (beskonačno)
 - Stavka je toliko velika da nema smisla da joj se dodeljuje neki broj
- ?
 - Član tima ne razume stavku i zahteva dodatno pojašnjenje od *Product Owner-a*. Neki članovi timovi koriste ovu kartu da bi izbegli procenu jer nemaju ideju kakvu procenu da daju
- π (pi)
 - Koristi se kada neki član tim želi da pauzira igru („I'm tired and hungry and I want to get some pie!“). Često se koristi i karta sa šoljom kafe.

Procena i brzina – Planning Poker

- Pravila igre

- 1 *Product Owner* odabira stavku PBI koja se procenjuje i čita je timu
- 2 Razvojni tima raspravlja o stavci i eventualno postavlja pitanja *Product Owner-u*
- 3 Svaki član tima za sebe odabira kartu za tu stavku – to predstavlja njegovu procenu
- 4 Kada su svi odabrali kartu za sebe, odabrane karte se pokazuju svima drugima
- 5 Ako su svi odabrali istu kartu postignut je konsenzus i to postaje procena za tu PB stavku

Procena i brzina – Planning Poker

- Pravila igre

- 6 Ako procene nisu identične počinje diskusija u kojoj se razjašnjava zašto postoji razlika. Obično počinje tako da oni što su dali najvišu i najnižu procenu objašnjavaju svoje procene
- 7 Nakon diskusije ide se na korak 3 i sve se ponavlja dok se ne dođe do konsenzusa

Procena i brzina – Planning Poker

- U *Planning Poker*-u cilj nije kompromis u timu već postizanje konsenzusa tima
- Konsenzus se obično postiže kroz dve ili tri runde glasanja
- Pokazalo se da se članovi tima na ovaj način motivišu da razmišljaju o detaljima svake stavke i da tokom igre steknu dodatno znanje o stavci PB-a

Procena i brzina – Šta je brzina?

- Brzina je količina posla završenog u sprintu
- Meri (računa) se kao suma procena svih stavki koje su završene u sprintu
 - Ne uključuju se stavke koje su parcijalno završene
- Brzina predstavlja osnovu za Scrum planiranje
 - Na osnovu brzine tima može se proceniti koliko sprintova je potrebno za novi *release*
- Brzina je takođe zgodna kao dijagnostika timu da izvrši evaluaciju koliko dobro primenjuje Scrum i kako može da poboljša korišćenje Scrum-a

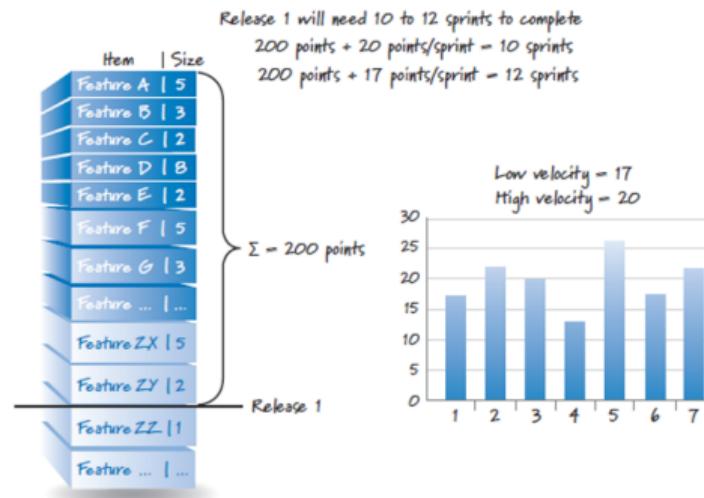
Procena i brzina – Računanje opsega brzina

- Za potrebe planiranja brzina kada se izrazi kao opseg
 - Npr. Tim obično može da uradi 25 do 30 poena u svakom sprintu
- Korišćenje opsega omogućuje nam da budemo tačni, ali ne i preterano precizni
- Pitanja poput „Kada će biti gotovo?“, „Koliko stavki može da se uradi?“, „Koliko će to da košta?“ se obično postavljaju u ranim fazama projekta kada detalji nisu baš poznati i kada tim ima najmanje informacija o projektu
 - U praksi se pokazalo da je opseg brzina zgodan za davanje odgovora na ova i slična pitanja

Procena i brzina – Računanje opsega brzina

● Primer

- Umesto konkretnih vrednosti dajemo opseg vrednosti
- Procenjuje se donja i gornja brzina tima

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Tehnički dug

- Pod pojmom tehničkog duga se podrazumevaju prečice kojima namerno idemo kao i mnoge loše stvari koje negativno utiču na softverski sistem
- Tehnički dug uključuje
 - Loš dizajn – dizajn koji je u početku imao smisla sada više nije dobar
 - Defekti – poznati problemi u softveru koji nisu uklonjeni
 - Nedovoljna pokrivenost testovima – postoje delovi softvera koji zahtevaju više testova ali se ne sprovode
 - Preterano manuelno testiranje – manuelno testiranje u segmentima gde bi bolje bilo automatsko
 - Slaba integracija i upravljanje *release*-ovima – sprovođenje ovih aktivnosti na način koji zahteva mnogo vremena i podložno je greškama
 - Slabo iskustvo u platformi/arhitekturi
 - ...

Tehnički dug

- Tri vrste

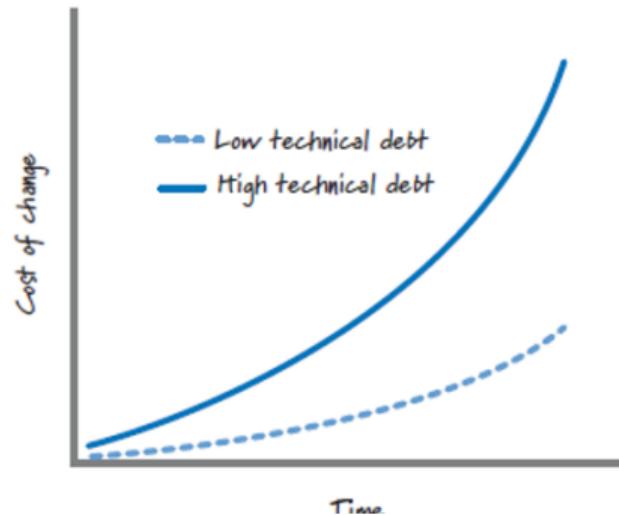
- Naivni (*naive technical debt*)
 - Nedovoljna obučenost tima, slabo iskustvo, nedostatak testiranja
 - Može se eliminisati kroz odgovarajuće obuke, bolje razumevanje problema, ...
- Neizbežan (*unavoidable technical debt*)
 - Npr. ne možemo predvideti kakav će dizajn biti aktuelan za par godina
 - Obično je nepredvidiv i teško da može da se spreči
- Strategijski (*strategic technical debt*)
 - Pogrešno donešene strategijske greške sa nekim softverskim projektom

Tehnički dug - Posledice

- *Unpredictable Tipping Point*
 - Jedna od karakteristika tehničkog duga je što nepredvidivo raste. U jednom momentu softver dolazi do tačke (*tipping point*) u kojoj više ne može da se kontroliše; čak i sitne izmene izazivaju velike probleme
- Povećanje vremena za isporuku (*Increased Time to Delivery*)
 - Što je trenutni dug veći to je brzina budućih radova sporija a time i vreme isporuke novih *release*-ova raste
- Značajan broj nedostataka (*Significant Number of Defects*)
 - Razvoj proizvoda postaje složeniji, a time se povećava broj (neotkrivenih) grešaka

Tehnički dug - Posledice

- Rast troškova razvoja i održavanja (*Rising Development and Support Costs*)
 - Ako je tehnički dug porastao do neke granice čak i male izmene zahtevaju dosta vremena, a time rastu i troškovi realizacije

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Tehnički dug - Posledice

● Atrofija proizvoda (*Product Atrophy*)

- Ako se zbog tehničkog duga prestaju dodavati nove funkcionalnosti i popravke *bug-ova* proizvod prestaje biti atraktivan tekućim i potencijalnim klijentima. Klijenti će pre ili kasnije odustati od tog proizvoda.

● Smanjena predvidljivost (*Decreased Predictability*)

- Kada postoji značajan tehnički dug teško je vršiti bilo kakva precizna predviđanja; suviše je neodređenosti da bi rezultati bili smisleni

● Slabe performanse (*Underperformance*)

- Kako dug raste, ljudi očekuju sve slabije performanse u razvoju i time se smanjuju očekivanja šta je moguće uraditi u softveru

● Razočarenje (*Universal Frustration*)

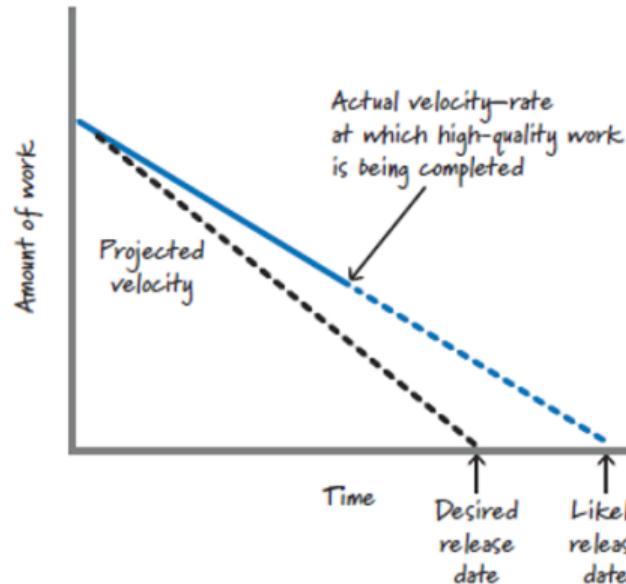
- Obično razvojni tim gubi volju za razvoj/održavanje sofvera sa velikim tehničkim dugom što na kraju obično rezultuje napuštanjem tima

● Smanjeno zadovoljstvo klijenata (*Decreased Customer Satisfaction*)

- Zadovoljstvo klijenata se smanjuje a frustriranost raste. Vrlo često klijenti ovo sa proizvoda preslikavaju i na razvojni tim i na čitavu kompaniju koja razvoja softver.

Tehnički dug - Razlozi

- Pritisak da se zadovolji rok

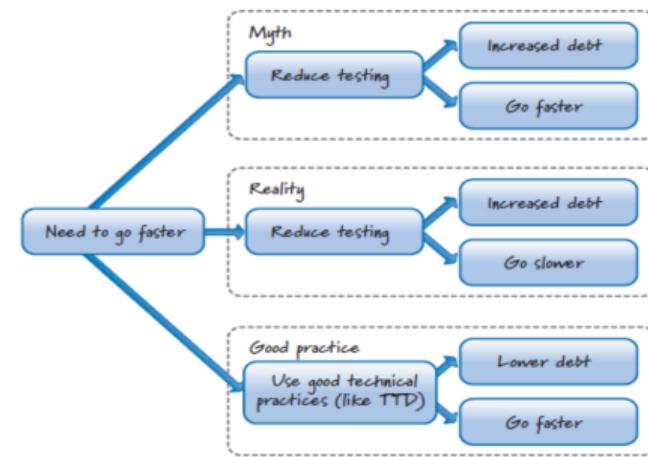
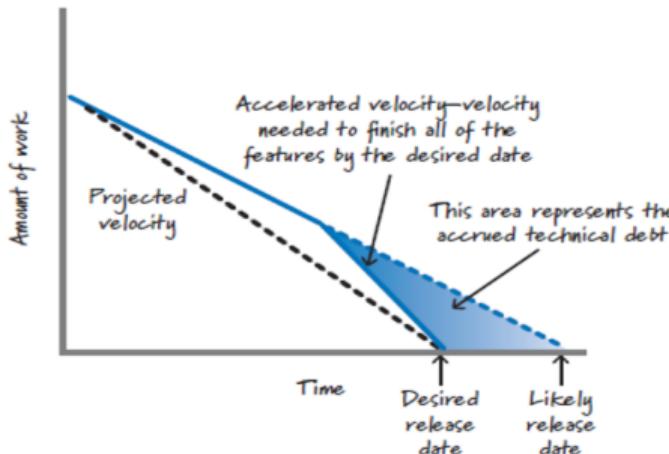
Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Tehnički dug - Razlozi

- Pokušaj da se lažno poveća brzina razvoja
 - Da li želimo smanjiti zahteve da *release* bude gotov do željenog datuma ili da se produži rok?
 - Vrlo često se odbijaju obe opcije i od tima se zahtevaju sve funkcionalnosti za kraći rok

Tehnički dug - Razlozi

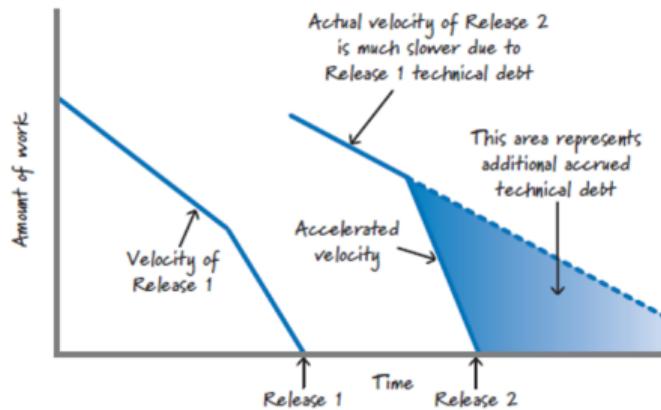
- Manje testiranja može ubrzati razvoj

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Tehnički dug - Razlozi

- Dug raste na dugu
 - Primer: posledice razvoja *release 2* na tehnički dug nastao tokom *release-a 1*

Slika preuzeta iz: *Essential Scrum: A practical guide to the most popular Agile process*, Kenneth S. Rubin, Addison-Wesley, 2012.

Tehnički dug – Upravljanje rastom

- U jednom momentu dug se treba preseći
- Obično se prvo zaustavlja naivni tehnički dug
- Takođe, potrebno je uvideti da neizbežnog i strategijskog duga ima u meri koju je moguće sanirati

Tehnički dug – Upravljanje rastom

- Kako kontrolisati?
 - Upravljanje rastom naivnog tehničkog duga
 - Korišćenje dobrih tehničkih iskustava
 - Refaktorisanje koda
 - Korišćenje dobre/čvrste definicije završenosti
 - Na ovaj način se smanjuje ili uopšte nema tehničkog duga na kraju sprinta
 - Dobro razumevanje ekonomike tehničkog duga
 - Kako tehnički dug utiče na rast troškova

Tehnički dug – Servisiranje

- Poslednja aktivnost u upravljanju tehničkim dugom je servisiranje ili „otplata“ duga
- Obično se gledaju tri kategorije sa stanovišta statusa duga
 - Dug koji se naprosto desio
 - Razvojni tim nije ni bio svesan duga sve do određenog trenutka
 - Poznati tehnički dug
 - Dug koji je poznat timu već neko vreme
 - Ciljani tehnički dug
 - Dug koji je poznat i označen je za servisiranje od strane razvojnog tima

Tehnički dug – Servisiranje

- Na osnovu prethodnih kategorija predložen je sledeći algoritam za servisiranje
 - 1 Odrediti da li dug treba da se servisira, ako treba ide se na korak 2.
 - 2 Ako se tokom kodiranja detektuje dug koji se naprsto desio treba ga popraviti. Ako količina ovog duga prelazi neku razumnu granicu treba ga popraviti do te granice, a ostatak klasifikovati kao poznati tehnički dug.
 - 3 U svakom sprintu određena količina poznatog tehničkog duga treba da se odvadi od ukupnog tehničkog duga, tj. da se servisira u okviru tog sprinta.

Tehnički dug – Servisiranje

- Nije potrebno servisirati sve tehničke dugove
 - Proizvod koji je pri kraju životnog toka
 - Prototip koji se više neće koristiti
 - Proizvod napravljen da se koristi neki kraći period